

studenten aan het werk

06.2019

randstad
research

---

inhoud

01

intro en aanpak 03

1.1 intro 04
1.2 aanpak 05

03

belangrijkste conclusies 26

02

resultaten 06

2.1 aandeel werkende studenten groeit nog steeds 07
2.2 welk soort jobs, welke sectoren en welke bedrijven? 12
2.3 werken als student-zelfstandige in de lift 15
2.4 hoe zoeken studenten hun job? jobsites, jobapps en sociale media aan stevige opmars bezig 17
2.5 aandeel studenten zonder contract aan het werk neemt niet af 18
2.6 mannen en vrouwen verdienen voor het eerst even veel per uur 20
2.7 wat men verdient dient voor leuke dingen of wordt gespaard 20
2.8 korte termijn primeert 22
2.9 hoge tevredenheid maar licht dalende tendens 24

01

intro en aanpak

dankzij deze studie verzamelen we al 15 jaar lang goed onderbouwde data over wat er te weten valt over de verhouding tussen studenten en werk.

1.1 intro

waarom deze studie?

- In 2017 werkten in ons land meer dan een half miljoen studenten (522.765, cijfers RSZ). Nooit eerder werkten zoveel studenten. Vermoedelijk zal dit cijfer voor 2018 nog hoger liggen.
- In 2017 waren er maar liefst 248.072 jobstudenten als uitzendkracht aan de slag. In 2018 is dat aantal, volgens recente gegevens van Federgon, nog gestegen naar 260.693. Eveneens een nieuw record.

De cijfers spreken voor zich. De uitzendkantoren vervullen een steeds belangrijkere brugfunctie tussen jongeren en werkgevers op de Belgische arbeidsmarkt. Dankzij deze studie verzamelen we daarenboven al 15 jaar lang goed onderbouwde data over wat er te weten valt over de verhouding tussen studenten en werk. En als grootste human resources-dienstverlener van het land willen we deze expertise ook graag delen.

Al sinds de allereerste studie in 2004 gaan we jaarlijks bij een representatieve groep van 1000 studenten na wanneer ze werken, welke jobs ze doen en in welke sectoren ze aan de slag gaan. Omdat we vinden dat 'werk' meer is dan betaalde arbeid uitoefenen in een bedrijf, onderzoeken we ook in welke mate de studenten zich engageren als vrijwilliger of klussen doen. We gaan na hoe ze die jobs zoeken, hoeveel ze verdienen en waaraan ze hun geld uitgeven. We rapporteren hoeveel studenten zonder een arbeidscontract aan de slag gaan en peilen naar hoe tevreden ze zijn over hun job en naar wat ze daarin belangrijk vinden. Dit jaar keken gingen we ook na in welke mate de studenten als zelfstandige aan de slag willen gaan.

En net omdat we dat al die jaren nauwgezet doen, kunnen we elk jaar opnieuw weer interessante verbanden leggen en evoluties rapporteren.

deze studie is wat ons betreft
verplichte lectuur voor al wie met
kennis van zaken wil meepraten
over jongeren en werk.

Deze studie onderzoekt heel wat facetten van de allereerste contacten die jongeren hebben met onze arbeidsmarkt. En hoewel de resultaten van deze studie op heel wat vlakken een zeer geleidelijke evolutie of zelfs een status quo vertonen – wat aantoont dat de gehanteerde methodologie erg degelijk is – kunnen we ook dit jaar enkele interessante evoluties optekenen. Deze studie is wat ons betreft verplichte lectuur voor al wie met kennis van zaken wil meepraten over jongeren en werk. En we durven zelfs hopen dat deze studie ook inspiratie kan bieden voor de beleidsmakers en de bedrijven die net zoals wij hun steentje willen bijdragen om dat eerste contact van jongeren met de arbeidsmarkt in goede banen te leiden.

1.2 aanpak

Voor dit onderzoek werden 1002 studenten bevroegd die ouder zijn dan 15 jaar en ingeschreven in het secundair (algemeen, technisch en beroeps) of het hoger onderwijs (universiteit, hogeschool). De enquête werd tussen 30 april en 13 mei 2019 online ingevuld. De subgroepen zijn representatief voor de populatie (naar geslacht, taal, regio...).

De studenten werden bevroegd rond allerlei werkgerelateerde onderwerpen: Hoeveel verdienen ze? Welk soort jobs doen ze? In welke sectoren? Waaraan besteden ze hun geld? Hoe tevreden zijn ze over hun job? Gingen ze aan de slag met een arbeidscontract? In welke mate willen ze als zelfstandige werken?

tabel 1

de respondenten

geslacht	man	49,5%
	vrouw	50,5%
taal	franstalig	44%
	nederlandstalig	56%
leeftijd	15-17 jaar	20%
	18-21 jaar	54%
	22-25 jaar	20%
	26-30 jaar	7%
studieniveau	master	20%
	bachelor	39%
	middelbaar of lager	41%
regio	vlaanderen	47%
	wallonie	29%
	brussel	24%

02

resultaten

een meerderheid van de studenten (58%) werkt zowel tijdens de zomervakantie als tijdens het schooljaar.

2.1 aandeel werkende studenten groeit nog steeds

Deze studie gaat over werkende studenten. Dit slaat in de eerste plaats op betaalde arbeid. Maar omdat we werk niet willen reduceren tot werken als jobstudent, gaan we in deze studie ook na of de studenten klussen tegen betaling of zich inzetten als vrijwilliger.

Slechts 15% van de jongeren werkt niet (14% vorig jaar). Ze doen geen studentenjob, doen geen klussen en zetten zich niet in als vrijwilliger. Het overgrote deel van de studenten werkt dus wel. Werken behoort tot het hedendaagse leven van de grootste groep studenten. Deze vaststelling blijft staan als we ons beperken tot betaald werk. De voorbije jaren stelden we een systematische groei vast van studentenarbeid. Zelfs in tijden van recessie bleef dit segment groeien. Eén van de belangrijkste vaststellingen van het onderzoek is dat deze groei ook in 2018 nog is doorgegaan. Deze groei uit zich minder in een groter aandeel studenten die werken – deze is beperkt – maar vooral in het aantal uren en dagen die studenten werken.

wie werkt wanneer?

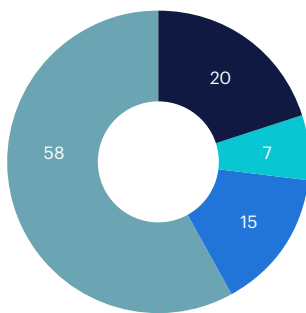
- 80% van alle bevroegde studenten doet betaald werk (tov 78% vorig jaar).
- 73% (tov 72% vorig jaar) van de studenten werkt als jobstudent tijdens de zomervakantie. Het aandeel studenten dat tijdens de zomermaanden aan de slag gaat, is vrij stabiel en schommelt sinds het begin van de peilingen tussen de 62 en de 70 procent. Vorig jaar werd de kaap van de 70% voor het eerst overschreden. Vermoedelijk zitten we met 73% dicht bij het maximum. Bij de –18-jarigen is er nog steeds een kleine meerderheid die helemaal niet werkt tijdens de zomervakantie (54%).
- 64% (tov 60% vorig jaar) van de respondenten werkt als jobstudent tijdens de rest van het jaar. Nooit eerder lag het aandeel zo hoog. Bij de eerste meting in 2004 gaf slechts 30% van de studenten aan te werken tijdens het schooljaar. Sindsdien verdubbelde het aandeel. De verklaring moeten we zoeken bij de steeds flexibelere wetgeving die de enorme nood aan flexibiliteit bij zowel studenten als de Belgische bedrijven voor een stuk lenigt. De enorme krapte op de arbeidsmarkt vormt een bijkomende verklaring. Ook het aandeel studenten die werken tijdens het schooljaar zit met deze nieuwe stijging op jaarbasis vermoedelijk dicht tegen het maximum. Dit geldt vooral voor studenten hoger onderwijs. Bij –18-jarigen werkt nog steeds 60% niet tijdens het schooljaar.

- Slechts 15% van alle studenten werkt alleen tijdens de zomervakantie en 7% alleen tijdens het schooljaar. Een meerderheid van de studenten (58%) combineert dus beide periodes.

studenten werken steeds meer tijdens de vakanties in het schooljaar.

grafiek 1

studenten en werk (in %)

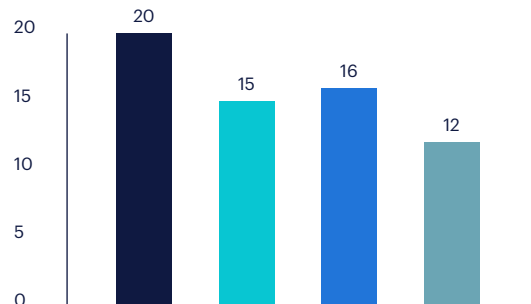

- werken niet
- alleen tijdens zomervakantie
- alleen tijdens schooljaar
- zowel tijdens zomervakantie als tijdens schooljaar

- Bij degenen die tijdens het schooljaar werken (64%) loopt het werkpatroon sterk uiteen.
  - 26% werkt tijdens één van de andere, kortere vakanties (in 2017 was dit slechts 20%).
  - 19% werkt regelmatig op vaste uren tijdens het weekend en/of de week (in 2017 was dit slechts 15%).
  - 27% werkt onregelmatig. Dit aandeel blijft stabiel.
- Studenten werken dus ook steeds meer tijdens de andere, kortere vakanties.

grafiek 2

aandeel studenten die werken tijdens de andere vakanties tijdens het schooljaar (in %)

- paasvakantie
- kerstvakantie
- krokusvakantie
- allerheiligenvakantie

- Bij de 20% studenten die tijdens het schooljaar regelmatig op vaste uren werken, werkt iets meer dan de helft tijdens het weekend (12%). Eénzelfde aandeel werkt tijdens de week. Een eerder kleine groep combineert dus week en weekendwerk. Doorheen de jaren merken we een lichte verschuiving naar meer werken tijdens de week. Dit laatste kan te maken hebben met de iets grotere kieskeurigheid die studenten aan de dag liggen wat betreft het tijdstip waarop men werkt (zie verder).

- Op langere termijn zien we dus een ontwikkeling waarbij studenten eerst alleen tijdens de zomervakanties werken. Gaandeweg breidt dit uit naar de andere, kortere vakanties en op termijn ook naar weekends tijdens het schooljaar. De laatste ontwikkeling is deze van werken tijdens de week. Daarmee is de expansie van studentenarbeid grotendeels ten einde. Studentenarbeid is nu een werkvorm die het gehele jaar door wordt ingezet. Studentenwerk wordt nu ook meer ingezet door kleinere bedrijven.

studentenarbeid is nu een werkvorm die het gehele jaar door wordt ingezet. Studentenwerk wordt nu ook meer ingezet door kleinere bedrijven.

- Bij degenen die tijdens de week werken tijdens het schooljaar (12%) werkt één op drie soms tijdens les- of cursustijden. Het gaat hier wel bijna uitsluitend om studenten hoger onderwijs. Een iets grotere groep studenten rapporteert dat werkgevers zelf soms wel eens suggereren om tijdens de cursusuren te werken maar globaal blijft dit fenomeen beperkt.

- Bijna een kwart van alle studenten rapporteert soms eens te werken tijdens de blok of tijdens de examens.

- Studenten geven aan gemiddeld 61 dagen te werken op een jaar. Dit is een redelijk grote stijging in vergelijking met vorig jaar (50 dagen). De stijging doet zich alleen voor bij de +18 jarigen. De -18 jarigen werken gemiddeld 42 dagen. Het is vooral de groep die meer dan 60 dagen per jaar werkt die redelijk sterk gestegen is (van 11% in 2017 naar 25% dit jaar). De belangrijkste reden voor de stijging is vermoedelijk de krapte op de arbeidsmarkt. Het gaat hier in veel gevallen echter niet om voltijdse dagen. Door de versoepeling van de wetgeving kunnen studenten nu veel gemakkelijker deeltijds werken. Daar maken zowel werkgevers als studenten blijkbaar sterk gebruik van.

- 46% (tov 42% vorig jaar) van de studenten doet allerhande klusjes tegen betaling zoals babysitten of helpen in de tuin.

- 34% van de studenten zet zich in als vrijwilliger. Dat is iets meer dan de 30% die in 2018 gemeten werd. Hoewel sinds 2004 veel meer studenten het hele jaar door werken, ging dat dus niet ten koste van hun engagementen als vrijwilliger. Deze resultaten bevestigen de berichten in de media dat de vrijwilligers met uitsterven zou bedreigd zijn niet. Een positieve vaststelling, gezien vrijwilligerswerk vaardigheden aanscherpt die later in het beroepsleven van pas komen.

randstad group is geen voorstander van een verdere versoepeling van studentenarbeid.

moet de studentenwetgeving nog verder versoepeld worden?

Sinds de uitbreiding van de studentenwetgeving naar 475 uur per jaar, gaan er met de regelmaat van de klok stemmen op om de wetgeving nog verder uit te breiden en studenten nog meer uren aan voordelige voorwaarden te laten werken. Uit ons onderzoek blijkt net als de vorige jaren dat studenten daar zelf vragende partij voor zijn. 57% van de studenten geeft aan dat ze indien mogelijk nog meer uur onder het studentenstatuut zouden willen werken.

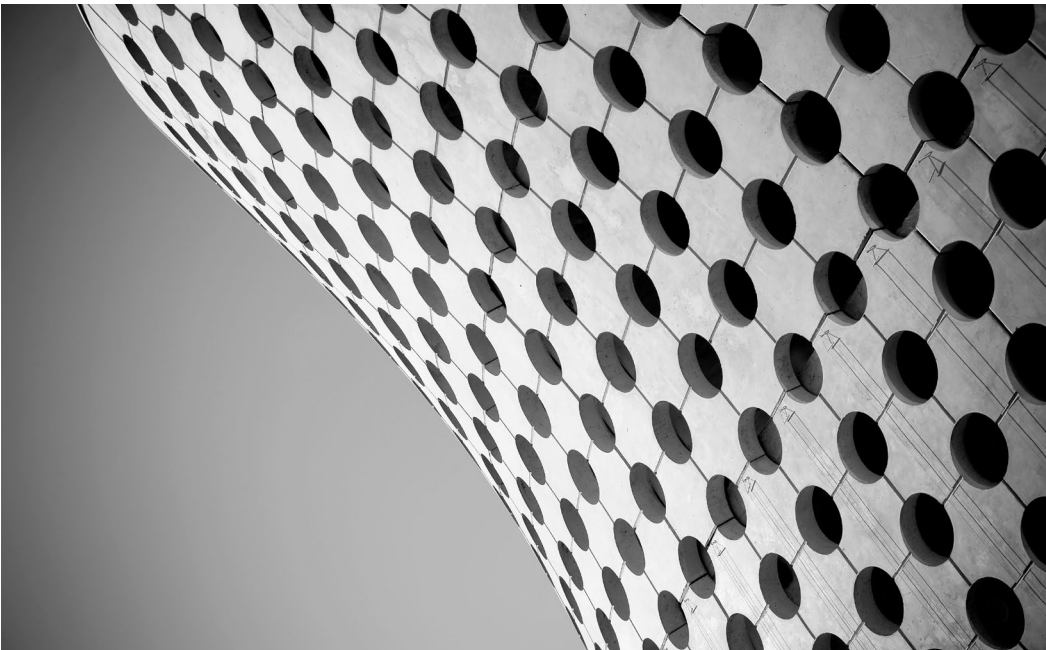
De tegenstanders van een uitbreiding brengen twee argumenten in het debat. Ze geven aan dat een verdere uitbreiding er kan voor zorgen dat studenten zo veel gaan werken dat hun studies eronder lijden. De studenten zijn het met dit laatste trouwens gedeeltelijk eens. 44% geeft de stelling 'werken tijdens het schooljaar heeft een slechte invloed op de studieprestaties' een score van 7 of meer op 10.

Een tweede argument slaat op de mogelijkheid tot verdringing van meer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Studenten komen nog steeds grotendeels in banen voor laag- en ongeschoolden terecht.

Randstad Group is gevoelig voor de argumenten van de tegenstanders en geen voorstander van een verdere versoepeling van studentenarbeid. Met een verdere uitbreiding riskeert men negatieve gevolgen. De huidige regeling biedt studenten en werkgevers meer dan voldoende voordelen. Studenten die per sé meer willen werken kunnen dit uiteraard nog steeds doen maar dan zonder beroep te doen op het speciaal studentenstatuut. Hetzelfde geldt voor de werkgevers.

de sectoren die het meeste beroep doen op studenten zijn de detailhandel en de horeca.

Deze grafiek toont de evolutie van het aandeel studenten dat tijdens het schooljaar werkt. De rode lijnen geven aan wanneer de studentenwetgeving werd aangepast.

- In oktober 2005 mochten studenten ook buiten de zomerperiode 23 dagen aan de slag onder het voordelige studentenstatuut.
- Begin 2012 werd de regeling van 23 dagen tijdens de zomerperiode en 23 dagen in de rest van het jaar aangepast naar 50 dagen per jaar.
- Vanaf 1 januari 2017 mogen studenten 475 uur per jaar met een studentencontract aan de slag. Het ziet er naar uit dat het effect van deze laatste uitbreiding zich ook nog dit jaar heeft laten gevoelen.

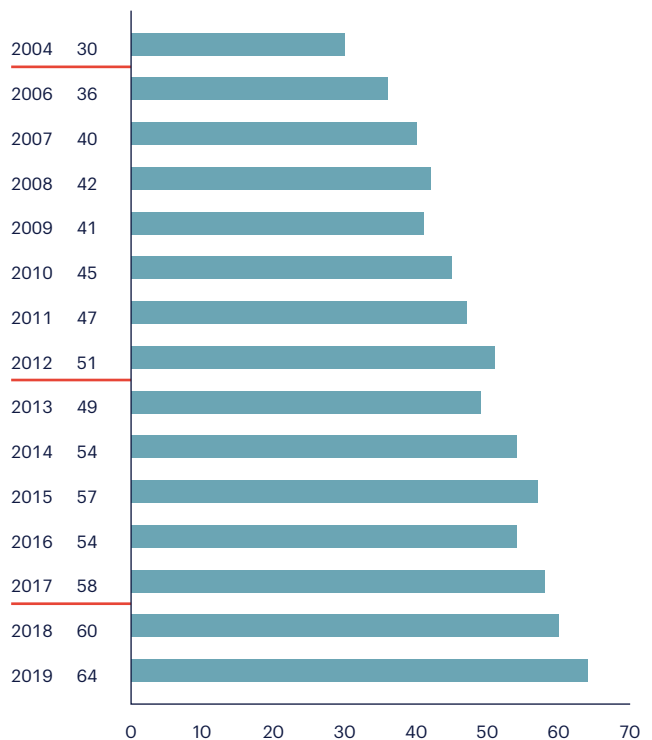
2.2 welke soort jobs, welke sectoren en welke bedrijven?

De sectoren die het meeste beroep doen op studenten zijn overduidelijk de detailhandel (21%), de horeca (18%) en de overheid/social-profit (13%). Productiebedrijven (11%) en de groothandel (8%) vervolledigen de top vijf.

De meeste studenten gaan aan de slag als kassierster (12%), gevolgd door administratief bediende, productiewerker (11%) en magazijnier (11%). Schoonmaker daalt van 8 naar 5%. Wellicht is dit laatste ook een gevolg van de grotere keuzevrijheid die studenten hebben in het soort jobs. Studenten geven in elk geval zelf aan dat ze een stuk veeleisender zijn geworden. Het valt op dat de studentenjobs die het meest worden uitgevoerd allemaal jobs zijn waarvan verwacht wordt dat ze in de toekomst sterk in aantal zullen afnemen.

grafiek 3

aandeel studenten die werken tijdens het schooljaar (in %)

het valt op dat de studentenjobs die het meest worden uitgevoerd allemaal jobs zijn waarvan verwacht wordt dat ze in de toekomst sterk in aantal zullen afnemen.

Uit onze studie blijkt dat de studenten door het grotere aanbod veeleisender zijn geworden. De uitspraak 'ik ben niet bereid om gelijk welke job te aanvaarden' krijgt door maar liefst 65% van de studenten een score van 7 of meer op een schaal van 0 tot 10. Het gemiddelde bedraagt 7,1. Vorig jaar was dit slechts 6. Mannen zijn even veeleisend als vrouwen. Ook inzake het tijdstip waarop men moet werken is men veeleisender geworden. Studenten zijn kritischer om in het weekend of 's avonds te werken. Ook in deze geen verschil tussen mannen en vrouwen. We vermoeden dan ook dat het in het studentensegment iets moeilijker zal worden om deze jobs in te vullen.

Zoals elk jaar merken we de traditionele verschillen tussen mannen en vrouwen. Zo werkt bijvoorbeeld 16% van de dames als kassierster (ten opzichte van 9% van de mannen). En 16% van de mannen werkte als productiewerker (tov 6% van de dames).

Als we kijken naar het verschil tussen de jobs die studenten graag willen doen en de laatste studentenjob die ze effectief deden, dan zien we – net zoals vorig jaar – dat het grootste aandeel studenten (15%) als administratief bediende aan de slag willen en in 11% van de gevallen die in realiteit ook aan de haak slaan. Opvallend is ook dat – hoewel de volgorde afwijkt – de top tien vrij gelijk loopt. Studenten moeten alleen vaker aan de slag als kassierster, schoonmaker, ober, barman/vrouw en keukenhulp dan hen lief is.

tabel 2

gewenste versus laatst uitgeoefende studentenjob (in %)

de meest gewenste studentenjobs

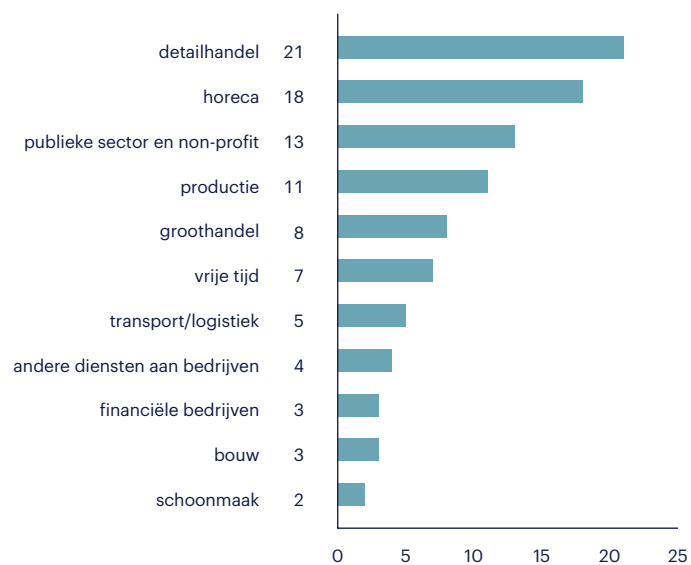
1.	administratief bediende	15
2.	magazijnier	9
3.	monitor/animator/redder	9
4.	kassier(ster)	7
5.	productiearbeider	7
6.	hostess	6
7.	rekkenvuller	6
8.	hulp zorgsector	5
9.	barman/vrouw	5
10.	medewerker attractiepark	4

de meest uitgevoerde studentenjobs

1.	kassier(ster)	12
2.	administratief bediende	11
3.	productiearbeider	11
4.	magazijnier	11
5.	rekkenvuller	6
6.	monitor/animator/redder	6
7.	schoonmaker	5
8.	kelner	5
9.	barman/vrouw	4
10.	keukenhulp	4

grafiek 4

in welke sectoren werken de studenten? (in %)

de uitbreiding van studentenarbeid heeft de voorbije jaren vooral plaatsgevonden bij kleinere bedrijven (-100 werknemers). Zij hebben pas meer recent de voordelen van studentenwerk ontdekt.

1 student op 5 werkt in de detailhandel. Daarna volgt de horeca met 18% van de studenten. De overheid en de social-profit zetten 13% van de studenten aan het werk. De productie en groothandel vervolledigen de top 5. Traditioneel zijn de wijzigingen redelijk beperkt. De laatste jaren valt op dat de tewerkstelling van de studenten in de financiële sector terugvallen is tot 3%. In 2015 was dit nog 9%.

Als we kijken naar de grootte van de bedrijven waar de studenten werken, dan valt op dat 22% werkt in bedrijven met meer dan 100 werknemers. 38% werkt in een middelgroot bedrijf (tussen 11 en 50 werknemers). En 29% van de studenten werkt in een klein bedrijf (tot 10 werknemers). Doorheen de jaren is er een lichte verschuiving van groot naar klein. Het aandeel studenten dat werkt in een groot bedrijf is de voorbije 2 jaar afgenomen van 27 naar 22%. Dit betekent dat de uitbreiding van studentenarbeid de laatste jaren vooral heeft plaatsgevonden bij kleinere bedrijven. Zij hebben pas meer recent de voordelen van studentenwerk ontdekt.

2.3 werken als student-zelfstandige in de lift

Het aantal studenten die als zelfstandige werkt is de laatste jaren heel sterk gestegen. Tussen het derde kwartaal van 2017 en dit van 2018 steeg het aantal van 4 495 naar 6 788. Een stijging met maar liefst 51%. Ook onze vraag of studenten ooit als zelfstandige hebben gewerkt levert een verrassend hoog cijfer op. Maar liefst 18% beantwoordt dit positief. 22 percent ziet het wel zitten om na hun afstuderen als zelfstandige aan de slag te gaan. Dat percentage ligt hoger bij de 24+ (24%), mannen en de Brusselaars (beiden 27%).

hoe zoeken de studenten hun job? (in %)

2.4 hoe zoeken studenten hun job? jobsites, jobapps en sociale media aan stevige opmars bezig

We stellen vast dat er in 2019 3 kanalen die studenten gebruiken om een job te vinden ex aequo gerangschikt staan: zowel uitzendkantore, jobsites en familie en vrienden scoren even hoog (48%). In 2017 gaf nog 41% van de studenten aan dat ze jobsites gebruiken om een job te vinden. Vandaag is het al een valabel zoekkanaal voor 48% van de bevroagde studenten. Minstens even opvallend is de vaststelling dat de jobapps en sociale media populairder geworden zijn. Daar waar vorig jaar nog 36% aangaf sociale media en apps in te schakelen, is dat aandeel vandaag gestegen tot 43%.

Deze evolutie gaat deels ten koste van spontane sollicitaties (39% naar 34%).

34% van de studenten ziet niettemin de spontane sollicitatie ook als valabel kanaal om een studentenjob te zoeken, gevolgd door VDAB/Forem/Actiris (19%) en de scholen (19%).

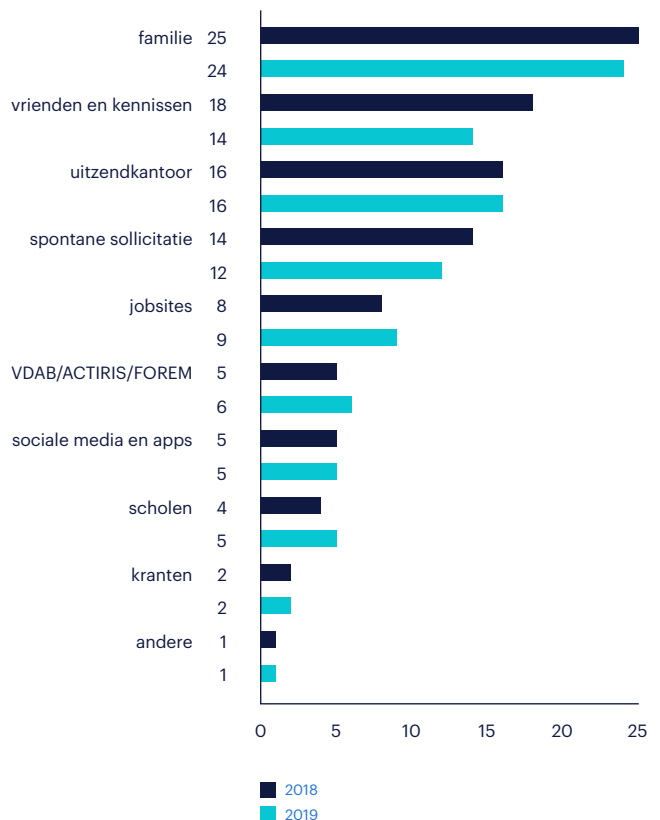
hoe vinden ze hun studentenjob?

We vroegen de studenten ook hoe ze hun laatste job gevonden hebben. Ook hier moeten we een onderscheid maken tussen de formele en de informele kanalen. De informele kanalen bieden de studenten vaak meer kans op een job. De kans is groot dat de sollicitatiebrief van een student die via zijn netwerk aan de slag wil, bovenaan de stapel komt te liggen. Via de formele kanalen krijgen ze daarentegen veel meer te maken met de wetten van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en is er ook veel meer sprake van concurrentie .

Als we kijken naar de informele kanalen, dan blijft familie met 24% (25% vorig jaar) het meest doeltreffende kanaal om een studentenjob te vinden. Vrienden of kennissen (17%) en de uitzendkantoren (16%) zijn het tweede en derde meest efficiënte kanaal om een job te strikken.

grafiek 6

hoe vinden de studenten hun laatste studentenjob? (in %)

Daarna volgen spontane sollicitaties (12%), jobsites (9%), VDAB/FOREM/ACTIRIS (6%) en de scholen (5%). En hoewel 43% van de studenten de sociale media en jobapps als valabel kanaal zien om een studentenjob te versieren, blijken deze in de praktijk met 5% maar weinig efficiënt.

grafiek 7

evolutie aandeel –18-jarigen zonder contract (in %)

2.5 aandeel studenten zonder contract aan het werk neemt niet af

hebben de studenten een arbeidscontract?

Ten opzichte van de bevraging van vorig jaar, is het aantal studenten dat zonder contract aan de slag gaat, licht toegenomen. Vorig jaar was nog 17% van de studenten zonder contract aan de slag. Vandaag geeft opnieuw 19% van de studenten aan in het zwart te werken. Ook bij de studenten jonger dan 18 jaar lijkt de situatie opnieuw lichtjes minder positief dan vorig jaar. 27% (tov 25% vorig jaar) van de –18-jarigen zegt immers zonder contract te werken.

Het grootste aandeel studenten dat zonder contract aan de slag gaat vinden we nog steeds in de horeca (23%). Als we bovendien rekening houden met de omvang van de bedrijven, worden studenten het vaakst zonder contract tewerkgesteld in bedrijven met minder dan tien personeelsleden (liefst 58%).

Hoewel drie wetwijzigingen de studentenarbeid zowel voor studenten als voor hun werkgevers een pak interessanter hebben gemaakt (vrijstelling van alle sociale lasten, met uitzondering van een solidariteitsbijdrage, uren i.p.v. dagen) en de risico's die men neemt met zwartwerk niet opwegen tegen de voordelen van de huidige regeling, gaat vandaag nog steeds meer dan één student op vier jonger dan 18 aan het werk zonder contract.

Onderstaande grafiek toont de evolutie van het zwartwerk bij de jobstudenten. De rode pijlen geven aan op welke momenten drie wetswijzigingen studententarbeid interessanter maakten en daarmee een belangrijke voedingsbodem van zwartwerk wegnamen. De voordelige regeling die sinds 1 januari 2017 in voege is waardoor studenten 475 uur met een studentencontract aan de slag mogen per jaar maakt het inschakelen van studenten zo interessant dat het onbegrijpelijk is dat bedrijven vandaag nog steeds 19% van alle studenten en 27% van de <18-jarigen aan het werk zetten zonder contract met alle risico's van dien. We kunnen enkel vaststellen dat de verschillende versoepelingen niet hebben geleid tot een structureel terugdringen van het zwartwerk.

wordt het contract gerespecteerd?

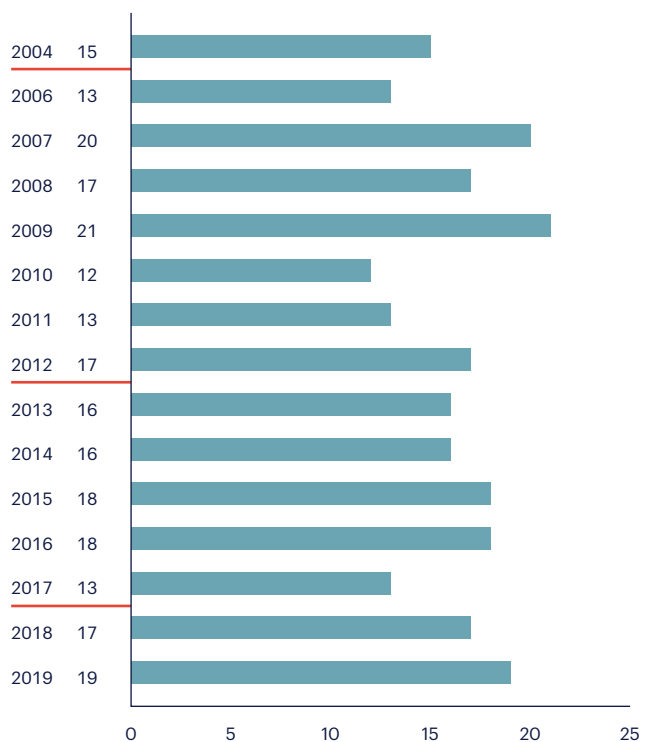
90% van de respondenten die tijdens hun laatste job aan de slag gingen met een contract, geeft aan dat de arbeidsvoorwaarden nageleefd werden. Dat aandeel ligt een stuk hoger dan de resultaten van vorig jaar. Toen gaf 78% van de studenten aan dat de voorwaarden van het contract nageleefd werden. Van diegenen die aangeven dat de arbeidsvoorwaarden in het contract niet werden nageleefd, ziet 53% dat ook effectief als een probleem.

Voor bijna 8 studenten op 10 dekde het contract het aantal gepresteerde uren.

Slechts 12% werkte meer uren dan overeengekomen. En in bijna 7 van de 10 gevallen werden deze uren ook uitbetaald.

grafiek 8

evolutie aandeel studenten zonder contract (in %)

met welk soort contract werken de studenten?

Studententarbeid is een bijzonder flexibele arbeidsvorm. 14% van de studenten werkt met uurcontracten, 22% met dagcontracten, 31% met weekcontracten en 33% met een maandcontract.

2.6 mannen en vrouwen verdienen voor het eerst even veel per uur

Voor het eerst stellen we vast dat er bij studentenwerk geen verschil meer is in uurloon tussen mannen en vrouwen. In alle vorige jaren lag het gemiddeld uurloon van mannen hoger dan dit van vrouwen. In de vorige studie was dit nog 11,8 euro voor mannen en 10,8 euro voor vrouwen. Dit jaar komen beiden uit op 12,2 euro. Ook de RSZ stelde vorig jaar reeds vast dat er geen verschil meer was inzake uurlonen.

Op jaarbasis verdient de gemiddelde student 2.393 euro. Daar blijft er wel een redelijk groot verschil tussen mannen en vrouwen. Mannen verdienen naar eigen schatting gemiddeld 2.608 euro, vrouwen komen uit op 2.193 euro. Dit verschil kan dus enkel te wijten zijn aan het groter aantal uren dat mannen

mannen werken gemiddeld een groter aantal uren. Ze werken wel gemiddeld minder dagen, maar op deze dagen werken mannen gemiddeld meer uren.

werken. Dit is op het eerste zicht opmerkelijk omdat vrouwen aangeven gemiddeld meer dagen te werken dan mannen (resp. 63

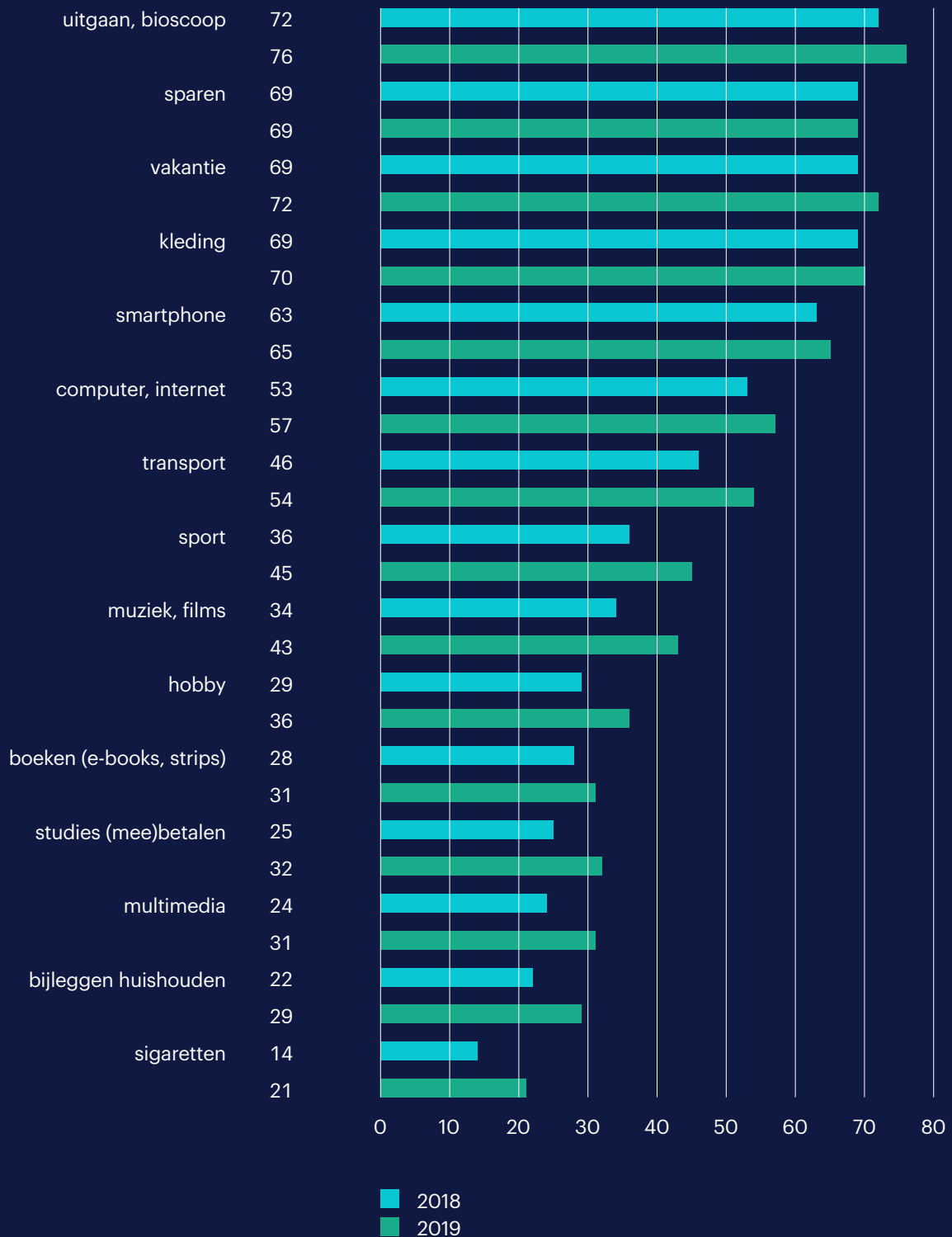
en 56). De verklaring ligt wellicht in het feit dat het in deze niet om voltijdse dagen gaat. Met de recente versoepeling van dagen naar uren worden wellicht veel meer deeltijdse studentenjobs aangeboden door werkgevers en opgenomen door studenten. Onze gegevens suggereren dat vrouwen hier meer gebruik van maken dan mannen. Mannen werken dus wel gemiddeld minder dagen maar op deze dagen werken ze gemiddeld meer uren.

Ook bij het klussen verdienen mannen op jaarbasis meer dan vrouwen (resp. 807 en 384 euro).

2.7 wat men verdient dient voor leuke dingen of wordt gespaard

- Ook dit jaar blijkt uit deze studie dat de Belgen van jongs af aan fervente spaarders zijn. 69% spaart meer dan een kwart van zijn inkomsten.
- Hetzelfde geldt voor reizen. 7 studenten op 10 besteden ongeveer een vierde van hun inkomsten aan een reis.
- Meer dan de helft van de studenten (54%) spendeert 11% van zijn inkomsten aan de financiering van een eigen voertuig of aan transport.
- Drie op vier studenten gebruiken hun eigen inkomsten voor een avondje uit, maar dit is slechts goed voor 11,9% van hun budget.
- Eén student op drie (32%) gebruikt zijn inkomsten gedeeltelijk om de kosten van de studies (mee) te betalen. Deze studenten geven gemiddeld 12% van hun inkomen uit voor de betaling van hun studies. Ten opzichte van vorig jaar is dat een daling.
- Ten opzichte van vorig jaar leveren meer studenten een bijdrage aan het gezinsbudget. Dat aandeel neemt toe van 22% vorig jaar naar 29%. Bij diegenen die een bijdrage leveren, gaat het om 9% van hun inkomsten. Dit aandeel is ongewijzigd. In totaal gaat dus minder dan 10% van alles wat verdiend wordt naar het gezinsbudget of naar financiering eigen studies.

waaraan geven studenten hun geld uit? (in %)

hét belangrijkste criterium bij de keuze van een studentenjob is, zoals steeds, het geld.

tabel 3

bedrag dat gemiddeld gependend wordt per uitgavenpost (in %)

uitgaan, bioscoop	10
vakantie, reizen	10
kleding	10
sparen	9
smartphone	9
laptop, tablet, consoles	8
vervoer	7
sport	6
muziek, film	6
hobby	5
studies	5
boeken, e-books	4
multimedia, t.v.	4
bijdragen gezinsbudget	4
sigaretten	3

welke verschillen zijn er per subgroep?

Het uitgavenpatroon van de mannelijke en de vrouwelijke studenten is erg gelijklopend. Alleen spenderen vrouwen meer aan kleding (11% versus 8%), en mannen meer aan PC's en tablets (9% versus 6%) en sport (7% versus 9%).

2.8 korte termijn primeert

Met welke factoren houden studenten rekening in hun zoektocht naar een studentenjob? Hét belangrijkste criterium bij de keuze van een studentenjob is, zoals steeds, het geld dat ze ermee kunnen verdienen. Het salaris is doorslaggevend, ver voor de werkervaring of de toekomstperspectieven die een studentenjob kan bieden. Een meerderheid (53%) geeft duidelijk aan dat ze de studentenjob niet kiezen in functie van de eigen studies. Ten opzichte van vorige jaar is dit wel een daling (toen 59%).

tabel 4

waarom kies je voor bepaalde studentenjob (belang)?

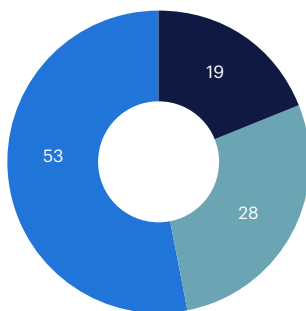
	frequentie ¹	belang ²
loon	97	39
werksfeer	86	15
ervaring opdoen	73	11
job in dat bedrijf in toekomst	59	9
nabijheid van de job	84	14
job die mij aanspreekt	82	13

¹ frequentie: aandeel studenten die dit kenmerk vermelden

² belang: gemiddeld belang van dit kenmerk

grafiek 10

kies jij je studentenjob in functie van jouw studies? (in %)

■ ja, volledig
■ ja, gedeeltelijk
■ nee, totaal niet

We gingen ook na wat studenten zeer concreet belangrijk vinden aan een studentenjob. Daaruit blijkt nogmaals dat ze het loon dat ze met de studentenjob kunnen verdienen het belangrijkste vinden (8,1/10). Eveneens helemaal bovenaan: de middelen die ze nodig hebben om hun job goed te doen en de beschikbaarheid van informatie (7,9/10). Ook belangrijk vinden ze de werksfeer (7,9), een goede relatie met de baas (7,6) en een werkomgeving die hen toelaat om de job goed te doen. De jobinhoud bengelt, net zoals de voorgaande jaren, helemaal onderaan de lijst met een score van 7,3/10.

Kortom: studenten werken om geld te verdienen. Ze hechten heel wat minder belang aan de jobinhoud. Dat ze toch gemotiveerd zijn om het goed te doen, blijkt uit het feit dat ze veel belang hechten aan goed geïnformeerd te zijn en een omgeving te hebben die hen toelaat de job goed te doen.

studenten werken om geld te verdienen. Ze hechten heel wat minder belang aan de jobinhoud.

de globale tevredenheid van de studenten over de studentenjob daalt licht. Het is goed mogelijk dat door de grotere keuzemogelijkheden de verwachtingen van de studenten gestegen zijn.

2.9 hoge tevredenheid maar licht dalende tendens

Studenten zijn globaal genomen vrij tevreden over hun job. Die tevredenheid vertaalt zich in een gemiddelde score van 7,6 op 10. Vorig jaar was dit 7,7, twee jaar geleden 7,8. Deze heel licht dalende trend vinden we ook terug bij de verschillende aspecten van de job. De scores blijven aan de hoge kant maar de trend noopt tot enige alertheid. Al is het goed mogelijk dat door de grotere keuzemogelijkheden de verwachtingen van de studenten gewoon gestegen zijn.

tabel 5

tevredenheid over diverse aspecten van de studentenjob

op schaal van 0 tot 10

	2019	2018	2017
globaal	7,6	7,7	7,8
salaris in verhouding tot werk	7,5	7,7	7,8
voldoende info over inhoud werk	7,5	7,8	7,9
werkmiddelen en werkomgeving	7,6	7,8	7,8
werksfeer	7,4	7,6	7,7
relatie directe chef	7,3	7,6	7,7
voldoende info over veiligheid	7,2	7,4	7,5
voldoende info over rechten/plichten	6,8	7,0	7,0
interessant werk	6,9	7,0	6,9

werkgevers en studenten laten kansen liggen

De jobinhoud is het minst doorslaggevend bij de zoektocht naar een studentenjob. En vervolgens vindt slechts 1 student op 5 het werk echt interessant.

Een studentenjob heeft nochtans meer te bieden dan alleen loon.

Studenten laten enorme kansen liggen door alleen op de korte termijn te denken waardoor ze het potentieel van studentenjobs niet ten volle aanboren. Jongeren die kunnen aantonen dat ze al ervaring hebben opgedaan die in het verlengde ligt van hun studies, betreden de arbeidsmarkt met een serieuze streep voor op hun concurrenten. Wat betekent dat ze op de iets langere termijn meer kans maken op een job na hun studies én dus meer kans hebben om snel een vast inkomen te hebben.

81% van de studenten wil bij dezelfde werkgever aan het werk voor een studentenjob. Slechts 28% ziet het bedrijf nog als een optie voor een job na de studies.

Bedrijven spenderen enorme bedragen aan rekruteringscampagnes, maar laten de jobstudenten dat ze jaarlijks over de vloer krijgen dikwijls wegglijpen. Ze onderschatten het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal. Studentenjobs zijn immers hét kanaal bij uitstek om toekomstige werknemers aan te trekken, te evalueren en een duurzame relatie met hen op te bouwen.

studenten laten enorme kansen liggen door alleen op de korte termijn te denken waardoor ze het potentieel van studentenjobs niet ten volle aanboren.

03

belangrijkste conclusies

- Studenten werken steeds meer. Het aandeel van studenten die werken tijdens het schooljaar bereikt nog maar eens een recordhoogte (64%). Het aandeel dat werkt tijdens de zomervakantie plafonneert op een heel hoog niveau (73%). Bovendien werken ze gemiddeld meer. Dit jaar gemiddeld 61 dagen in plaats van 50 dagen. Het gaat echter dikwijls niet om voltijdse dagen, een trend die is toegenomen door de overgang van dag naar urenkrediet. Het steeds meer werken van studenten is uiteraard een direct gevolg van de toenemende krapte op de arbeidsmarkt en een effect van de versoepeling van studententarbeid in 2017. Een meerderheid van de studenten (58%) werkt nu zowel tijdens de zomermaanden als tijdens het schooljaar. In totaal werkt nu 80% van de studenten. Slechts 20% werkt helemaal niet. Rekenen we ook klussen en vrijwilligerswerk mee dan daalt dit aandeel zelfs tot 15%.

- De sectoren die het meeste beroep doen op studenten zijn overduidelijk de detailhandel (21%), de horeca (18%) en de overheid/social-profit (13%). De financiële sector heeft doorheen de jaren flink aan belang ingeboet. Nu werkt nog 3% van de studenten in die sector. Ooit was dit 9%.

het gaat grotendeels nog steeds om laag- of ongeschoolde beroepen die onderhevig zijn aan jobdestructie.

- De meeste studenten gaan aan de slag als kassier(ster) (12%), administratief bediende (11%) magazijnier of productiewerker (11%). Het gaat grotendeels nog steeds om laag- of ongeschoolde beroepen die onderhevig zijn aan jobdestructie en mogelijk zelfs grotendeels of volledig verdwijnen. Het is niet uitgesloten dat sommige bedrijven op die trend inspelen door deze functies meer met studenten in te vullen.

- 22% van de studenten werkt in bedrijven met meer dan 100 werknemers. 38% werkt in een middelgroot bedrijf (tussen 11 en 50 werknemers), 29% van de studenten werkt in een klein bedrijf (tot 10 werknemers). Doorheen de jaren is er een lichte verschuiving van groot naar klein. Het aandeel studenten dat werkt in een groot bedrijf (+100) is de voorbije 2 jaar afgenomen van 27 naar 22%. Dit betekent dat de uitbreiding van studententarbeid de laatste jaren vooral heeft plaatsgevonden bij kleinere bedrijven. Zij hebben pas meer recent de voordelen van studentenwerk ontdekt.

- Het aantal studenten-zelfstandigen groeit heel sterk. Volgens de RSZ zelfs met 50% het voorbije jaar. 18% van de studenten van 18 en ouder geeft aan dat ze ooit als zelfstandige gewerkt hebben en 22% ziet het wel zitten om dat later permanent te doen.

- Studenten die regelmatig werken tijdens de week tijdens het schooljaar (12% van alle studenten) werken soms ook tijdens lestitijden. In totaal gaat het om hooguit 4% van alle studenten (een derde van de betrokkenen). Bovendien is dit fenomeen nagenoeg alleen vast te stellen in het hoger onderwijs.
- 25% van alle studenten werkt soms ook eens ook tijdens de blok- en/of examenperiodes. Een fenomeen dat enige aandacht verdient als we in rekening brengen dat 44% van de studenten van oordeel is dat werken een negatieve invloed heeft op de studieprestaties (zie verder).
- Het aantal studenten dat zonder contract aan de slag gaat, is opnieuw licht toegenomen. Vorig jaar was 17% van de studenten zonder contract aan de slag. Vandaag geeft 19% van de studenten aan in het zwart te werken. Bij de -18 jarigen ligt dit aandeel traditioneel nog hoger (27%). De verschillende versoepelingen aan het studentenstatuut doorheen de jaren lijken het zwartwerk dus niet echt terug te dringen.
- 90% van de respondenten die tijdens hun laatste job aan de slag gingen met een contract, geeft aan dat de arbeidsvoorwaarden nageleefd werden. Vorig jaar gaf nog 78% aan dat de voorwaarden gerespecteerd werden.
- 81% van de studenten wil bij dezelfde werkgever aan het werk voor een studentenjob. Slechts 28% ziet het bedrijf nog als een optie voor een job na de studies. Deze cijfers wijzen erop dat bedrijven het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal stevig onderschatten. Teveel bedrijven zetten studenten ook nog steeds uitsluitend in voor laag- of ongeschoolde jobs.

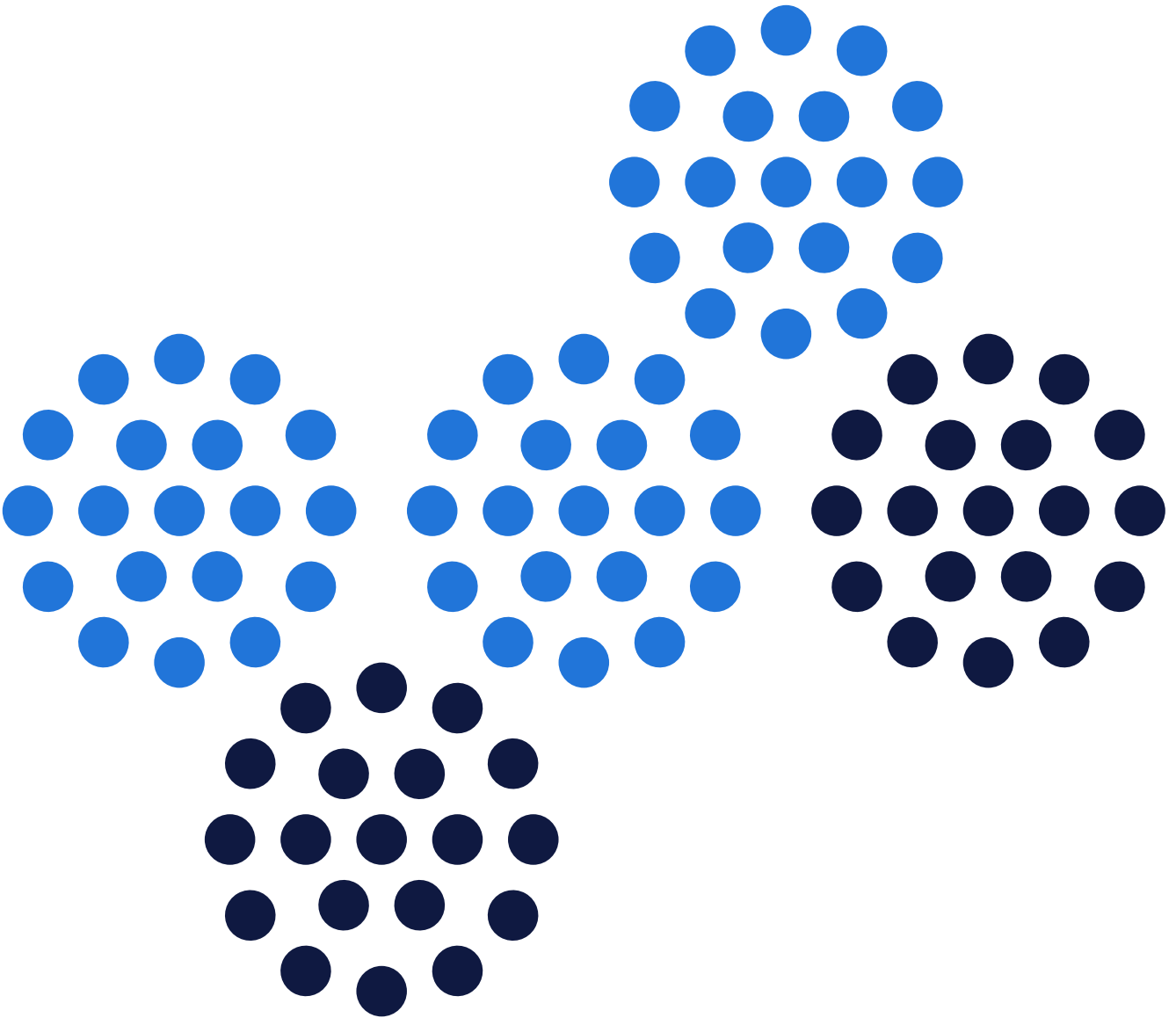
studenten lijken nog steeds teveel op de korte termijn te denken en beseffen nog te weinig dat studentenjobs ook relevante ervaring kunnen opleveren.

- 53% van de studenten geeft aan dat ze hun studentenjob totaal niet in functie van hun studies kiezen. Studenten lijken hiermee nog steeds teveel op de korte termijn te denken en beseffen nog te weinig dat studentenjobs ook relevante ervaring kunnen opleveren om met een sterker cv aan de start te komen. Naast de bedrijven onderschatten ook studenten nog het potentieel van studentenwerk. Er is wel enige beterschap merkbaar want vorig jaar bedroeg dit aandeel nog 59%.
- Hoewel sinds 2004 veel meer studenten werken gaat dat niet ten koste van hun engagements als vrijwilliger. Het aandeel studenten dat aan de slag gaat als vrijwilliger steeg dit jaar zelf licht tot 34%. De doemberichten dat vrijwilligers een uitstervend ras zouden zijn, kunnen op basis van deze peiling niet bevestigd worden.
- Studenten verdienen volgens eigen schatting zo'n 2.400 euro per jaar. De mannelijke studenten verdienen meer dan de vrouwen (resp. 2.600 euro en 2.200 euro). Dit kan enkel te verklaren zijn door het hoger aantal uren dat mannelijke studenten werken want het gemiddeld uurloon verschilt niet: gemiddeld 12,2 euro. Het is voor het eerst dat het gemiddeld uurloon bij mannen en vrouwen niet verschilt. Dit opmerkelijk en positief gegeven werd door de RSZ ook al vorig jaar vastgesteld. Opmerkelijk is dat mannen ook met klussen (807 euro) jaarlijks een stuk meer verdienen dan de vrouwen (384 euro).

door de grote krapte en de grotere keuzemogelijkheden stellen studenten zich kieskeuriger op.

- 69% van de studenten spaart een deel van de centen die ze verdienen. Gemiddeld sparen ze iets meer dan een vierde. 29% levert een bijdrage aan het gezinsbudget en 32% van de studenten financieren (een stuk van) hun studies met het geld dat ze verdienen. Het gaat wel om een zeer beperkt deel van de inkomsten.
- Aan de top van de rangschikking van de kanalen die studenten gebruiken om een job te vinden stellen we dit jaar een ex-aequo vast: uitzendkantoren, vrienden en kennissen en sites scoren alle drie 48%. Social media en apps zijn aan een gestage opgang bezig. Vorig jaar gaf 36% aan ook sociale media en apps te gebruiken. Vandaag is dat 43%.
- Familie blijft met 24% het meest doeltreffende kanaal om een studentenjob te vinden. Uitzendkantoren zijn met 16% het tweede efficiëntste kanaal.
- Door de grote krapte en de grotere keuzemogelijkheden stellen studenten zich kieskeuriger op. Ze nemen minder gelijk welke job aan en hebben ook meer eisen wat betreft het tijdstip. Het is dan ook voorspelbaar dat deze jobs ook in het studentensegment moeilijker in te vullen zullen zijn.
- 44% van de studenten geeft aan dat werken tijdens het schooljaar een negatieve invloed heeft op de studieprestaties (een score van 7 of meer op een schaal van 1 tot 10). Het gaat om een algemene uitspraak die niet noodzakelijk van toepassing is op de eigen situatie. De gemiddelde score is redelijk sterk toegenomen in vergelijking met vorig jaar (van 4,5 naar 5,9).
- Studenten zijn globaal genomen nog steeds vrij tevreden over hun job. Die tevredenheid vertaalt zich in een gemiddelde score van 7,6 op 10. Vorig jaar was dit 7,7, twee jaar geleden 7,8. Deze heel licht dalende trend vinden we ook terug bij de verschillende aspecten van de job. De scores blijven aan de hoge kant maar de trend noopt tot enige alertheid. Al is de meest waarschijnlijke oorzaak wellicht dat door de grotere keuzemogelijkheden de verwachtingen van de studenten gewoon gestegen zijn.

randstad.be

randstad
research